

## Լուս Անճելըսի Ազգային Հաստատությունները Եւս Փակ Են

Ամերիկայի տարածքին խիստ քայլերու կը դիմուի «Քորոնա» ժահրի համաճարակին առաջը առնելու նպատակով: Պաշտոնականները կը խրախուսուին տունէն աշխատել: Բազմաթիւ քաղաքներու մէջ փակուած են ճաշարաններն ու զինորդին վայրերը, իսկ ժողովուրդին՝ յատկապէս երէց տարիքի մարդոց կը թելադրուի տունէն դուրս չգալ:

Ստեղծուած այս արտակարգ վիճակէն մեկնելով փակուեցան Հայկական բոլոր վարժարաններն ու ազգային հաստատությունները, ինչպէս նաեւ յետաձգուեցան հրապարակային միջոցառումները: Եկեղեցիներու մէջ պատարագները կը մատուցուին առանց ժողովուրդի եւ կամ կը թելադրուի, որ տարեցները ներկայ չգտնուին արարողութիւններուն:

«Մասիս» շաբաթաթերթ եւս կը դիմագրուէ դժուարութիւններ: Մեր այս թիւը լոյս կը տեսնէ աւելի փոքր ծաւալով: Պիտի փորձենք պահել թերթի հերթականութիւնը՝ սակայն ամէն ինչ կախեալ է հետագայ զարգացումներէն:

Հայկական աշխարհի վերջին իրադարձութիւններուն կարելի է հետեւելու MassisPost.com կայքի անգլերէն եւ հայերէն բաժիններով:

## Հանրաքուէի Վերաբերեալ Բոլոր Գործընթացները Դադրած Են

Հայաստանի Սահմանադրութեան 208-րդ յօդուածը կը սահմանէ, որ ռազմական կամ արտակարգ դրութեան ժամանակ հանրաքուէ տեղի ունենալը արգելուած է:

«Հանրաքուէի մասին» օրէնքի 12-րդ յօդուածն ալ կը սահմանէ, որ ռազմական կամ արտակարգ դրութեան պատճառով տեղի չունեցած հանրաքուէն տեղը կ'ունենայ ռազմական կամ արտակարգ դրութեան աւարտէն ոչ շուտ, քան 50 եւ ոչ ուշ, քան 65 օր յետոյ: Ընդ որում, ըստ օրէնքի, Հանրապետութեան նախագահը հանրաքուէն կը նշանակէ ռազմական կամ արտակարգ դրութեան աւարտէն յետոյ ետօրեայ ժամկէտով:

Կեդրոնական ընտրական յանձնաժողովը, հիմք ընդունելով Հայաստանի մէջ արտակարգ դրութիւն յայտարարելու մասին կառավարութեան որոշումը, կը տեղեկացնէ, որ Սահմանադրութեան փոփոխութիւններու հանրաքուէի նախապատրաստման եւ կայացման նպատակով կատարուած բոլոր աշխատանքները, գործընթացները եւ միջոցառումները կը դադրին գործընթացի բոլոր մասնակիցներուն կողմէ:

## «Այս Դժուարութիւնները Մեզի Համար Պիտի Ստեղծեն Նոր Հնարաւորութիւններ». Նիկոլ Փաշինեան

Հայաստանի ֆինանսական համակարգը կը գործէ բնականոն կերպով, կառավարութեան արտահերթ նիստին ըսաւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Ուզում եմ արձանագրել, որ ՀՀ դրամատնային համակարգն ունի բարձր մակարդակ, որն աւելի քան բաւարար է դրամատնային գործառնային ամէնօրեայ սահուն եւ բնականոն ընթացքը կազմակերպելու համար», - ըսաւ վարչապետը:

Ըստ Փաշինեանի՝ անհրաժեշտութեան պարագային Կեդրոնական դրամատունը ֆինանսական համակարգին պատրաստ է տրամադրել լրացուցիչ զուգարներ, ինչպէս դրամով, այնպէս ալ օտար արժույթով:

Վարչապետը Կեդրոնական դրամատան նախագահ Արթուր Զաւատեանին հարցուց թէ կը հաստատէ այս տեղեկատուութիւնը:

«Ամբողջութեամբ հաստատում եմ, որեւէ ինդիք չկայ այսօր հանրապետութիւնում: Եւ դրա մասին նաեւ փաստերն են խօսում: Մի քիչ սկզբում տարբեր յայտարարութիւնների ներքոյ ունեցանք որոշ վայրիվերումներ, եւ շուկայում ունեցանք անկայուն վիճակ, բայց վիճակը հիմա լրիւ վերահսկուած է եւ կարելի է ասել, լրիւ կայուն է», - ըսաւ Կեդրոնական դրամատան նախագահը:

Ան նշեց, որ գործընկերներուն, նաեւ Ազգային վարկատու ընկերութեան հետ պայմանաւորուած են, որ հնարաւորութիւն կը տրուի մինչեւ վեց ամիս ժամկէտով փոխել վարկաւորման պայմանները, յետաձգել վարկի մա-



Հայաստանի կառավարութիւնը նիստի ընթացքին

րումները, երկարացնել վարկի ժամկէտները, եթէ կարիքը կայ, նաեւ իջեցնել տոկոսադրոշքները:

«Այդ ամէնը անելու դէպքում այս կազմակերպութիւնները միանգամից իրենք էլ կը փոխեն դրամատուններու պայմանները: Դա նշանակում է, որ արդէն այսօր դրամատունները այդ հնարաւորութիւնն ունեն: Բացի դրանից, մենք յայտարարել ենք մեր քաղաքացիներին թէ՛ զժի մասին, որը գործում է ԿԲ-ում: Քաղաքացիները հնարաւորութիւն ունեն դիմել Կենտրոնական դրամատուն եւ ստանալ համապատասխան աջակցութիւն», - նշեց Զաւատեան:

Նիկոլ Փաշինեան ըսաւ, որ 2019 թուականի արդիւնքներով Հայաստանի միջազգային պահուստները կը գտնուին պատմականօրէն բարձր մակարդակի վրայ, 2 միլիարդ 800 մլն տոլարէն աւելի:

Նախորդ տարի Կեդրոնական դրամատունը աւելի քան 560 մլն տոլար արտարժույթի առջ կատարած է: «Այնպէս որ, Հայաստանի ֆինանսական համակարգը կայուն եւ մակարդակը բարձր է, եւ բոլոր այն դէպքերում, երբ կը լինի անհրաժեշտութիւն, կառավարութիւնը եւ Կենտրոնական դրամա-

Շար.ը էջ 8

## ՍԴՀԿ Ներկայացուցիչ Սարո Մարտիրեան Ընտրուեցաւ Ալֆորվիլի Քաղաքապետութեան Անդամ



Ընկ. Սարո Մարտիրեան կը մասնակցի քուէարկութեան

Ֆրանսայի քաղաքապետական ընտրութիւններու ծիրէն ներս, Կիրակի, 15 Մարտին, Փարիզի մօտակայ հայաչափ Ալֆորվիլ քաղաքին մէջ քուէներու 56,99 առ հարիւրը ստանալով առաջին փուլէն յաղթող հռչակուեցաւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան գորակցութիւնը վայելող Լիւք Գարվոլուստի գլխաւորած ընտրացանկը, որուն մաս կազմելով քաղաքապետութեան անդամ ընտրուեցաւ Հնչակեան Կուսակցութեան ներկայացուցիչ ընկ. Սարո Մարտիրեանը:

## ՀԱՆ Կը Միանայ ԱՄՆ Գոնկրեսականներու Պահանջին՝ 100 Միլիոն Տոլար Տրամադրելու Հայաստանին Եւ, 1.5 Միլիոն՝ Արցախին

ՄԴՀԿ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը (ՀԱԽ) միացած է Ամերիկեան Գոնկրէսի 75 անդամներուն, որոնք նամակ յղած են Ներկայացուցիչներու Տան Յատկացումներու Յանձնաժողովի արտաքին գործառնութիւններու ենթախմբին մէջ, պահանջելով 100 միլիոն տոլար տրամադրելու Հայաստանին եւ 1,5 միլիոն տոլար՝ Արցախին:

Հայաստանի համար նշուած 100 միլիոն տոլարը պէտք է ուղղուի տնտեսական, կառավարման, օրէնքի գերակալութեան եւ անվտանգութեան աջակցութեան:

Արցախի համար 1,5 միլիոն տոլարի աջակցութեան հետ կապուած կը նշուի, որ այն պէտք է նախատեսուի ականագերծման եւ ականի պայթումէն տուժածներու վերականգնողական աշխատանքներուն համար:

Նամակին մէջ կոչ կ'ուղղուի կասեցնելու ԱՄՆ-ի ռազմական օգ-

նութիւնը Ատրպէյճանին, քանի դեռ ան չէ դադարեցուցած Հայաստանի եւ Արցախի դէմ յարձակումները:

ՀԱԽ-ի կողմէ նոյն Յանձնաժողովին ուղղուած նամակին մէջ կը շեշտուի որ, Հայաստանի ժողովուրդը ոտքի կանգնելով տէր դարձան իրենց ճակատագրին ու այժմ նոր ճանապարհ բռնած են՝ աւելի խաղաղ, աւելի ժողովրդավար եւ աւելի բազմակարծիք:

«Մինչ Հայաստան եւ Արցախ զարգացման ճանապարհին են, Ատրպէյճան իր ձախողած ընտրութիւնները, քարիւղի գինի անկումը, դրամատուններու մօտ ստեղծուած խուճապը եւ ներքին բողոքներու դէմ ճնշումները քողարկելու նպատակով կը դիմէ Հակահայկական արշաւի եւ իր դրացի երկրին դէմ բռնութիւններու», այս առթիւ յայտարարեց Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի ատենապետ Սեւակ Խաչատրեան:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

«ԸՆդդիմադիր» Աւագակախուճը Կորոնավիրուսից Վտանգաւոր է

ԼԻԶԱ ՃԱՂԱՐԵԱՆ

Չեմ ուզում հասնել մինչեւ 90-ականներ եւ յիշեցնել, թէ փլուզուած սովետի, ահաւոր երկրաշարժի աւերակների տակ մնացած եւ միաժամանակ Արցախի ու Հայաստանի սահմաններին կենաց-մահու կռիւ տուող մեր նորանկախ երկրում ինչպէս էին պահուած իրենց, այսպէս կոչուած, ընդդիմադիրներն ու սրանց ծառայող լրատուամիջոցները, ինչ «հոգեցունց» հանրահաւաստներ էին կազմակերպում ընդդէմ առաջին քայլեր անող իշխանութեան:

Աւելի թարմ ու դեռեւս չսպիրացած վէրք՝ 2016-ի ապրիլեան քառօրեայ պատերազմը յիշելն էլ բաւարար է՝ պատկերացնելու համար, թէ ինչ կը կատարուէր Հայաստանում, եթէ մինչ ապրիլեան այդ ողբերգութիւնը գահընկէց արուած լինէին ռոբասերժական յանցագործները, եւ սրանք այդ օրերին հանդէս գային իբրեւ «ընդդիմութիւն»՝ գրչակների իրենց խաժամուժի հետ միասին:

Մինչ յիշեցնելը, թէ ինչպէս էին պահուած իրենց այդ օրերի իրական ընդդիմադիրները եւ իշխանութիւններին չծառայող լրատուամիջոցները, չմոռանանք ամենակարեւորը՝ Հայաստանի քաղաքացիների ճնշող, շատ ճնշող մեծամասնութիւնը մինչեւ հոգու խորքն ատում էր ՀՀ-ական իշխանաւորներին եւ ոչ միայն տենչում էր սրանցից ազատուել, այլեւ, բիրտ ուժի եւ ոստիկանական բռնաբարեկրի պայմաններում, չէր դադարում պայքարել աւագակախմբի դէմ:

Ահա այս միջոցառում գլխնեւորի պայթեց գահընկէցի ապրիլը:

Ինչպէ՞ս պահեցին իրենց այդ շրջանում գործող ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը եւ ազատ լրատուամիջոցները: Բոլորս էլ յիշում ենք. ընդդիմադիրներն, ատամները սեղմած, համախմբուեցին իրենց ատելի իշխանութեան շուրջը, իսկ ընդդիմադիր լրատուամիջոցները, տեղեկութիւններ հրատարակելիս, առաջնորդում էին միմիայն պաշտօնական հաղորդագրութիւններով: Եթէ նոյնիսկ այս ուղուց շեղուողներ կային, ապա ո՛չ անկառավարելի Ֆէյսբուքում, ո՛չ լրատուամիջոցներում այս կարգի անպատասխանատու մարդիկ չէին քաջալերում, հակառակը՝ դատապարտում էին:

Եւ սա այն դէպքում, որ այդ նոյն ընդդիմադիր ուժերը, այդ նոյն լրատուամիջոցները վստահ էին նաեւ հէնց այդ գահընկէցի չորս օրուայ ընթացքում եւ մինչ

օրս էլ վստահ են, որ ապրիլեան քառօրեայ պատերազմն այդչափ ողբերգական չէր լինի, այդքան շատ թանկագին ու անդառնալի կորուստներ չէինք ունենայ, եթէ ռոբասերժական իշխանութիւնը լափելու ու գողանալու իր անյագ ախորժակը զսպեր, երբ բանը հասնում էր Բանակին եւ մեր պատանի զինուորների անվտանգութեանը:

Իսկ հիմա խոր շունչ քաշէք եւ տեսէք, թէ ինչ է կատարում իրեն «ընդդիմութիւն» հռչակած նախկինների ճամբարում կորոնավիրուսի համաճարակի այս ծանր շրջանում, համաճարակ, որ ողջ աշխարհի կոկորդից է բռնել, եւ մենք միակը չենք ու, միակը չլինելով, նաեւ ծանրագոյն ու ծայրայեղ իրավիճակում յայտնուած երկրների ցանկում չենք ու, բարեբախտաբար, անգամ այդ ցանկի մատուցներում չենք:

Ուշադրութիւն դարձրէք, թէ ինչ ճիւղաւոր չարախնդութիւն է թագաւորում սրանց ծառայող ՁԼՄ-ներում, ինչ անհեթեթ ու թարախահոտ գրառումներ են շրջում Ֆէյսբուքում (չեմ դիտում սրանց հեռուստաընկերութիւններէ բարբաջանքները, բայց հրաշալի պատկերացում եմ հեռուստաէկրաններից սէլավի պէս թափուող թոյնի ու մաղձի չափը):

Չերկարացնեմ. ինչպէս որ սրանք գերագոյն հեշտանքով հրապարակում էին մեզ հետ պատերազմող պետութեան դեկավարի գնահատականները ներկայ իշխանութեան մասին, նոյնպիսի հաճոյք են ստանում կորոնավիրուսով նոր վարակուածների մասին լսելիս:

Ես չեմ գարմանում. ինչպէս քսան տարի վերաբերուել են մեր պետութեանը եւ Հայաստանի քաղաքացիներին, նոյնն էլ շարունակում է հիմա՝ սրանց աղբանոց նետուելուց յետոյ, երբ ճարահատեալ որոշեցին ընդդիմադիր դաշուր սեփականաշնորհել եւ իրենց անլուայ ոտքերով կոխկռճել ու վարկաբեկել նաեւ այս տարածքը:

Հայաստանը սրանց երկիրը չէ, Հայաստանի քաղաքացիները սրանց հայրենակիցները չեն, սրանք անհայրենիք արարածներ են եւ ատելութիւնից այնպէս են կուրացել, որ մտքերով չի էլ անցնում՝ կորոնավիրուսը բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնների նման վարակ է եւ «հիւր գնալիս» ՀՀ-ական կամ պիցայակեր չի հարցնում:

Առողջութիւն բոլորիս: Նոյնիսկ՝ ժանիքները սրած այս խաժամուժին:

«Ի ԼՈՒԻՐ»

Նոր Պատերազմի Կամաւորները. Զայաստանի Տպաւորիչ Թիւր

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԼԵԱՆ

Կորոնավիրուսի դէմ պայքարին կամաւորական աջակցութեան առողջապահութեան նախարարութեան կողմէն արձագանքել է 2000 մարդ, ինչից յետոյ գրանցումը դադարեցրել են: Կամաւորների մեծ թուի պատճառով:

Փրանսիան պատերազմի մէջ է, վտանգն աներեւոյթ է, բայց մեզ յայտարարուած է պատերազմ, կորոնավիրուսի վտանգը նախօրէին բնորոշել էր Փրանսիայի նախագահ Մակրոնը: Վարակը համաշխարհային կեանքն իսկապէս դրել է պատերազմական ռեժիմի մէջ, եւ դա բացառութիւն չէ նաեւ Հայաստանում:

Ըստ այդմ, առաջին իսկ կոչով մօտ 2000 գրանցուածները փաստացի նոր պատերազմի կամաւորականներն են: Կասկած չկայ, որ նրանք թիւր լինելու էր աւելի մեծ, գրանցումը շարունակելու դէպքում, եթէ լինի անհրաժեշտութիւն: Ընդ որում, նոր պատերազմն այս դէպքում լոկ կորոնավիրուսը չէ: Կորոնավիրուսն ըստ էութեան կատարում է համաշխարհային կեանքի որոշակի «լիւստրացիայ»: մարդկային հոգեբանութեան տեսանկիւնից:

Վարակը ֆիզիկապէս փակում է աշխարհը, սակայն բացում է այն հոգեբանորէն, «մերկացնում» 21-րդ դարի համաշխարհային մարդու հոգեբանութիւնն իր լոյսով ու ստուերով, արատներով ու առաքինութեամբ: Մեծ հաշուով, կորոնավիրուսի դէմ պայքարը լայն եւ խորքային իմաստով այդ երեւոյթների «աներեւոյթ» պայքարն է: Այստեղ է թերեւս նաեւ պատերազմը լայն իմաստով: Այդ պայքարը նոր չէ, որ ընթանում է կամ առկայ է, եւ ինչպէս նշեցի: վարակը պարզապէս մերկացրեց այն ու դրեց գործնականում ամբողջ աշխարհի առաջ:

Այդ իմաստով, Հայաստանի 2000 կամաւորականները այդ պայքարում Հայաստանի յաղթանակի գրաւականն են, ինչպէս հանրային կամաւորական ջանքը ֆիզիկական յաղթանակ պարգեւեց արցախեան առաջին պատերազմում եւ պահեց յաղթանակը երկրորդ: Քառօրեայ պատերազմի ընթացքում: Հայաստանի ու Արցախի այդ ֆիզիկական յաղթանակը հոգեբանական իմաստով աղճատուեց արժեհամակարգային եւ մտածողական անհամարժէք մակարդակ ունեցող այսպէս ասած վերնախաւերի պատճառով:

Եւ այդ ինդիւրը Հայաստանի համար եղաւ շատ կոնկրետ արգելակ պետականութեան կայացման ու զարգացման ճանապարհին: Այստեղ եւս հակառակ նշանակութիւն եւ

իմաստ է ստանում արդէն համաշխարհային եւ ազգային մակարդակներում հոգեբանական տոտալ պատերազմի ռեժիմում 2000 կամաւորականութեան հանգամանքը:

Նրանք արտացոլում են անհատական, հանրային այն առաքինութիւնները, որոնք առօրեայ կեանքում սովորաբար լինում են պասիւ, անգամ աննկատելի, գտնուում են այլ յատկանիշների հետ աննպաստ յարաբերակցութեան մէջ, յաճախ անգամ ճնշուած, փոքրացած, սակայն բաւարար է առաջին իսկ ֆորս-մաժորը, որպէսզի բռնկուեն ու ցոյց տան, թէ ինչի վրայ է այդուհանդերձ պահուած կեանքը: Այդ կամաւորականներն ապահովելու են յաղթանակն արժէքների ճակատում, յաղթանակը մարդկային համակեցութեան եւ փոխարաբերութեան ճակատում, նրանք բնորոշում, լրացնում եւ լրացնելու են այն հոգեբանական մեծ ներուժը, որ ապաշնորհ վերնախաւերը աղճատել են ռազմական յաղթանակից յետոյ:

Ամբողջ հարցն այն է, որ նոր պատերազմի կամաւորականութիւնը կապիտալիզացումը շատ աւելի ճիշտ, հիմնարար, խորը, չնմանուելով այն մեղմ ասած հակասական ճակատագրին եւ դերին, որ պետութեան հանդէպ ունեցաւ ռազմական կամաւորականութիւնը:

Այստեղ մեծագոյն պատասխանատուութիւն է կրում նոր վերնախաւը, կամ այն խմբերը, որոնք յաւակնում են այդ դերին: Թէ կառավարման, թէ որեւէ այլ հանրային, քաղաքական, տնտեսական կարգավիճակում:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՅԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՉԱՎԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՋԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

4 Փակ Սահմանից Խուճապի Մատնուելու Կարիք Չկայ. Իշխանութիւններն Իրավիճակը Վերահսկում Եմ

ՄԱՐԻԱՍ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Հայաստանի բոլոր չորս սահմանները այս պահին փակ են: Իրանի ու Վրաստանի հետ սահմանը փակուել է կորոնավիրուսի դէմ պայքարի կանխարգելման շրջանակներում: Վրաստանի հետ միայն բեռնափոխադրումներ է հնարաւոր իրականացնել: Հասկանալի է, որ նման որոշում կայացուել է՝ բխելով իրավիճակի անհրաժեշտութիւնից, իսկ ինչ հետեւանքներ կ'ունենայ նման որոշումը:

Վրաստանի հարցերով փորձագէտ Ջոնի Մելիքեանի կարծիքով՝ ինդիւրը հայ-վրացական չէ, բայց տուրիզմի հետ կապուած բաւականին լուրջ ճգնաժամ է լինելու թէ՛ Հայաստանում, թէ՛ Վրաստանում եւ թէ՛ ամբողջ աշխարհում: «Դուք գիտէք, որ չուերթները կրճատուել են, մարդիկ իզոլացուած են ամէն մէկն իր

երկրում, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ բեռների համար, որն էլ այլ իրականութիւն է ստեղծում: Մի կողմից՝ պարէնային ապրանքները գալիս են, խոչընդոտներ չկան, բացի Լարսի կուտակումներից: Լարսի կուտակումները, այդ պատճառով նման քայլերը հարկաւոր էին, որպէսզի վարակը լոկալիզացուի, ու այդպիսով դէմն առնեն: Սահմանը փակ է միայն մարդկանց եւ ոչ

# ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

## Ըստ վարչապետ Փաշինեանի Սերժ Սարգսեանի Իշխանութիւնը 42 Միլիոն Տոլարի Չարաշահում Կատարած Է



Նիկոլ Փաշինեան «Այո»-ի ճակատի քարոզարշաւի ընթացքին

«Այո»-ի ճակատի քարոզարշաւի ընթացքին, Գորիսի մէջ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտաբարեց, որ աւելի քան 40 միլիոն տոլարի չարաշահման տեղի ունեցած է, որը կ'առնչուի նախկին իշխանութիւններու օրօք բանակի համար անպիտան գինամթերքի գնման:

«Սերժ Սարգսեանի իշխանութիւնը 42 միլիոն տոլար տուել են՝ գէնք են առել, էդ գէնքը չի աշխատում, ընդհանրապէս ոչ մի բանի պիտանի չի, մետաղի ջարդոն է՝ ընդամենը մետաղի ջարդոն: 42 միլիոն տոլար են տուել էդ մարդիկ: Էդ գէնքը ոչ մի բանի պիտանի չի՝ դա գէնք էլ չի, դա անհասկանալի... Հիմա քրէական գործ է յարուցուած՝ թող Սերժ Սարգսեանը զայս արա պատասխանը տայ», - ըսաւ Փաշինեան:

Այս օրինակը վարչապետ բերաւ, ցոյց տալու համար, որ նախկին իշխանութիւններու ներկայացուցիչներու յայտարարութիւնները, թէ ներկայիս իշխանութիւնները կը փորձեն Արցախի հողերը յանձնել, չեն համապատասխաներ իրականութեան:

«Նրանք Հայաստանում քաղաքական գործունէութիւն վարելու հնարաւորութիւն չունեն: Սերժ Սարգսեանի եւ Ռոպերթ Քոչարեանի գլխաւորութեամբ, նրանք հիմա միայն մի բան ունեն անելու՝ կամաւոր, թախանուածը կոպեկ-կոպեկ վերադարձնել բանակին, Ձինուած ուժերին, Արցախին, Հայաստանի Հանրապետութեանը, Արցախի ժողովրդին եւ Հայաստանի ժողովրդին, եւ ժողովուրդը կը քննարկի՝ ների նրանց, թէ չենք», - յայտարարեց Նիկոլ Փաշինեան:

## Հանրապետութեան Նախագահը ու Երեւանի Քաղաքապետը Երկիրը Չեն Լքած



Երեւանի քաղաքապետ Հայկ Մարութեան

Համացանցի միջոցով կը շարունակուին ոչ ճշգրիտ տեղեկութիւններ շրջանառուելու, տարբեր պաշտօնեաներու երկիրը լքելու մասին: Խօսքը, այս անգամ, ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեանի մասին է: Մամուլի մէջ տարածուած էին գրառումներ, թէ արտակարգ իրավիճակի պայմաններու մէջ վերջինս լքած է երկիրը:

Ըստ «Արմէնփրէս»-ին, տեղեկութիւնը ստուգելու համար, Տեղեկատուութեան ստուգման կեդրոնը կապ հաստատեց Հանրապետութեան նախագահի աշխատակազմի հետ, որոնք յայտնեցին, որ Արմէն Սարգսեան չէ լքած երկիրը եւ այժմ կը գտնուի իր աշխատասենեակը:

Օրեր շարունակ կը խօսուէր նաեւ այն մասին, թէ խուճապային տրամադրութիւններէն յետոյ Հայաստանը լքած է նաեւ Երեւանի քաղաքապետ Հայկ Մարութեանը: Այս լուրը նոյնպէս հերքուեցաւ: Քաղաքապետ Մարութեանը յայտնեց, որ 2020 թուականի ընթացքին երկրէն չէ բացակայած, իսկ վերջինիս երկքաղաքացի ըլլալու լուրը կեղծ է: Ան նաեւ հանդէս եկաւ ուղերձով մը արտակարգ դրութեան վերաբերեալ:

Յիշեցնենք, որ օրեր առաջ կը խօսուէր նաեւ, թէ Քաղաքացիական օդաչուներու վարչութեան պետ Տաթևիկ Ռեւազեանը Հայաստանի մէջ «Քորոնա» ժահրի տարածման պատճառով լքած է

## Մանկապարտէզներէն Առնուած Տարածքները Վերադարձած են Եւ Կ'օգտագործուին Իրենց Նպատակին



Երեւանի քաղաքապետարանի պիւտճով վերանորոգուած մանկապարտէզ

Նախկին իշխանութիւններուն օրով, տարբեր կազմակերպութիւններու օգտագործման յանձնուած Երեւանի մանկապարտէզները հերթաբար կը վերադառնան համայնքին: Թիւ 119 մանկապարտէզը վերադարձած է քաղաքապետարանին եւ հերթագրուած 100 երեխային 33-ը արդէն կը յաճախեն մանկապարտէզը:

«Երկար տարիներ տարածքը յանձնուած էր «Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն» կուսակցութեան, որպէս գրասենեակ: Պայմանագիրը լրանալուց յետոյ Երեւանի քաղաքապետարանը պայմանագիրն այլեւս չեղարացրեց՝ հնարաւորութիւն տալով տասնեակ երեխաների մանկապարտէզ յաճախել: Խմբասենեակը, որը մօտ 140 քմ է, նորոգուել է քաղաքապետարանի պիւտճով: Այն նախատեսուած է կրտսեր խմբի երեխաների համար», - ըսաւ Երեւանի թիւ 119 մանկապարտէզի տնօրէն Նելլի Աղումեան:

«Այն բոլոր տարածքները, որոնք համայնքից վերցրել են եւ օգտագործուում են, մենք պէտք է վերադարձնենք եւ օգտագործենք նպատակային: Այսինքն՝ մանկապարտէզներում պէտք է բացենք նոր խմբասենեակներ: Մեր հաշուարկներով այսօր շուրջ 250 նոր խմբասենեակ բացելու անհրաժեշտութիւն կայ, որպէսզի կարողա-

նանք հերթագրման գործընթացը հասցնել զրոյի», - նշեց Երեւանի քաղաքապետի տեղակալ Տիգրան Վիրապեան:

Առանձնացուած ննջասենեակ, խաղասենեակ, բաղնիք ու խոհանոցային հատուած: Տարածքը այժմ լիովին կը ծառայէ երեխաներու կրթութեան եւ հանգիստի նպատակին: Խմբասենեակը կահաւորուած է նոր ու յարմարաւէտ գոյքով: Մանկապարտէզի նոր խումբի բացումը անհամբեր կը սպասէին ծնողները:

Տարիներու ընթացքին համայնքը տարբեր կազմակերպութիւններու անհատոյց օգտագործման տուած է շուրջ 13 հազար քմ տարածք: Երեւանի քաղաքապետարանի նախաձեռնութեամբ աւելի քան 6 հազար քմ-ը արդէն վերադարձած է համայնքին: Անոնք հերթով կը նորոգուին ու կը յանձնուին մանկապարտէզներուն:

«Համայնքային տարածքներն զբաղեցրած մի շարք կազմակերպութիւնների ժամկետներն աւարտուել կամ աւարտուում են: Պայմանագրերը երկարացնելու համար նրանք կը դիմեն աւագանուն: Եթէ վերջինս նպատակայարմար չգտնի, ապա այդ տարածքները եւս կը վերադարձուեն, եւ կը ծառայեցնենք մեր երեխաների համար», - ընդգծեց փոխ քաղաքապետը:

## Տիգրան Ավինեան Դիմած Է Նախագահին 1698 Անձի ՀՀ Քաղաքացիութիւն Շնորհելու Առաջարկութեամբ

Հայաստանի Հանրապետութեան փոխ վարչապետ Տիգրան Ավինեան դիմած է ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեանին 1698 անձի ՀՀ քաղաքացիութիւն շնորհելու համար: Ֆէյսպուքի իր էջին վրայ Տիգրան Ավինեան գրած է.

«Հիմք ընդունելով «Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիութեան մասին» օրէնքը՝ երէկ առաջարկութիւն եմ ներկայացրել ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեանին ՀՀ քաղաքացիութիւն շնորհել 1698 անձի: Այն հանգամանքը, որ նման քանակի մարդիկ ցանկութիւն են յայտնում դառնալու Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի՝ այդպիսով դառնալով նաեւ հայ-



կական պետականութեան մի մասը, ոգեշնչում ու լրացուցիչ ուժ է տալիս էլ աւելի մեծ պատասխանատուութեամբ ու ջանքով կատարելու մեր աշխատանքը, նշած է Տիգրան Ավինեան:

այժմ արձակուրդի մէջ է եւ մեկնած Դանիա ընտանիքին կողքին ըլլալու:

երկիրը ու տեղափոխուած Դանիա: Սակայն պարզուեցաւ, որ Տաթևիկ Ռեւազեան, յղիութեան աւելիով

# ԼՈՒՐԵՐ

## Հայաստանի եւ Իտալիոյ Նախագահները Բննարկած են «Քորոնա» Ժահրի Հետեւանքով Ստեղծուած Իրավիճակը



Նախագահներ Սերժիո Մաթարելլա եւ Արմէն Սարգսեան

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմէն Սարգսեանը հեռախօսազրոյց ունեցած է Իտալիոյ Հանրապետութեան նախագահ Սերժիո Մաթարելլայի հետ: Այս մասին յայտնած են ՀՀ նախագահի աշխատակազմի հասարակայնութեան հետ կապերու վարչութեան:

Զրուցակիցները հանգամանալից քննարկած են նոր «Քորոնա» ժահրի տարածման հետեւանքով ստեղծուած իրավիճակը՝ աշխարհի եւ, մասնաւորապէս, Հայաստանի եւ Իտալիոյ մէջ:

Նախագահները տեղեկութիւններ փոխանակած են իրենց երկրներուն մէջ նոր «Քորոնա» ժահրի տարածման առկայ վիճակի եւ միտումներու, վարակի կանխարգելման եւ բուժմանն ուղղուած միջոցառումներու վերաբերեալ, կարեւորած են իշխանութիւններու համակարգուած ու հաւասարակշռուած գործողութիւններու եւ քաղաքացիներ ու պատասխանատու եւ կարգապահ պահուածքի անհրաժեշտութիւնը:

Սերժիո Մաթարելլան ներկայացուցած է Իտալիոյ մէջ համաճարակային իրավիճակը, վարակի յետագայ տարածման կանխարգելման, հիւանդներու բուժման եւ «Քորոնա» ժահրի հետեւանքով երկրի տնտեսութեան հասցուած վնասներու նուազեցման եւ վերականգնմանն ուղղուած բազմաբնուէր ծրարներ:

Կողմերու թէ՛ դրական եւ թէ՛ բացասական կողմերը:

Իր գորակցութիւնը յայտնելով Իտալիոյ նախագահին եւ Իտալիոյ ժողովուրդին՝ նախագահ Սարգսեան տեղեկացուցած է, որ Հայաստանի մէջ նոյնպէս կը ձեռնարկուին համապատասխան քայլեր՝ ուղղուած բնակչութեան առողջութեան պահպանման եւ նոր «Քորոնա» ժահրի վարակի տարածման դիմակայման: Նախագահն ընդգծած է, որ նման համաշխարհային առումով վտանգ ներկայացնող հիւանդութիւններու պարագային, երբ համաճարակներու արագ տարածման վտանգը աւելի մեծ է, անհրաժեշտ է գտնել համընդհանուր լուծումներ, փորձի եւ տեղեկատուութեան արագ փոխանակում:

Հայաստանի եւ Իտալիոյ նախագահները համակարծիք եղած են, որ, պետութիւններէն իւրաքանչիւրին մօտ իրականացող միջոցառումներէն անկախ, երկրներու եւ համապատասխան կառուցներու միջեւ համագործակցութիւնը փորձի եւ տեղեկատուութեան փոխանակման տեսանկիւնէ նոյնպէս կրնայ իր նպաստը բերել հիւանդութեան դէմ պայքարի արդիւնաւէտութեան բարձրացման:

Նախագահները պայմանաւորուած են յետագային եւս պարբերաբար տեղեկատուութիւն փոխանակել:

## «Քորոնա» Ժահրի Պատճառաւ Հայաստանի Տարածքին Յայտարարուեցաւ Արտակարգ Դրութիւն



Մարտ 16-ին Հայաստանի կառավարութիւնը որոշում կայացուց, երկրի ամբողջ տարածքին մինչեւ Ապրիլ 14-ը արտակարգ դրութիւն հաստատելու կապակցութեամբ՝ «Քորոնա» ժահրի տարածումը կանխելու նպատակով:

Ըստ նախագիծին, արտակարգ դրութեան իրաւական ռեժիմը գործելակերպը ապահովող ուժերու եւ միջոցներու միասնական ղեկավարումը կատարելու նպատակով, կը ստեղծուի պարետատուն, որու ղեկավարման համար պարէտ (հսկիչ) կը նշանակուի փոխ վարչապետ Տիգրան Աւինեանը:

Կառավարութեան նիստի ընթացքին վարչապետը նշեց, որ ըստ էութեան ՀՀ քաղաքացիներուն կարգիլուի ելքը ցամաքային ուղղութիւններով, իսկ օդային եղանակով տարածքը լքելու պարագային քաղաքացիները կ'անցնին կարանտին:

Արտակարգ դրութիւնը կը սահմանէ նաեւ փոխադրական միջոցներու գնում, անոնց մուտքի եւ ելքի արգելք, համապատասխան համայնքի վարչական սահման մուտք գործելու եւ տարածքէն դուրս ելլելու, յատուկ ռեժիմէն բխող միջոցառումներու կատարումը կ'ապահովեն ՀՀ ոստիկանութեան համապատասխան ստորաբաժանները, Առողջապահութեան, Արտակարգ իրավիճակներու նախարարութիւններու, Առողջապահական եւ աշխատանքի տեսչական մարմնի, Մննդամթերքի անվտանգութեան տեսչական մարմնի եւ պետական կառավարման համակարգի այլ մարմիններու ներկայացուցիչներու կողմէ: Անցակէտերու եւ գննման կէտերու անվտանգութիւնն եւ ռեժիմի պահպանութիւնը պիտի ապահովէ Ոստիկանութիւնը:

## 2000-էն Աւելի Կամաւոր Արձագանգած Ե Առողջապահութեան Նախարարութեան Կոչին

Առողջապահութեան նախարարութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ, «Քորոնա» ժահրի հիւանդութեան վերաբերեալ տարատեսակ միջոցառումներ իրականացնելու նպատակով, կամաւորներու հաւաքագրման յայտարարութեան ազդու ու սրտցաւ արձագանգին համար:

Արդէն իսկ գրանցուած են 2000-էն աւելի մարդ, յայտնելով իրենց պատրաստակամութիւնը նախարարութեան աշխատանքներուն մէջ ներգրաւուելու:

Այսպիսով, ներկայիս ունինք կամաւորներու բաւարար տուեալներ, որու համար ժամանակաւորապէս կը դադարեցնենք նոր կամաւորներ ընդգրկելու մեր խնդրանքը, կը յայտնեն Առողջապահութեան նախարարութեան:

## Ատրպէյճան կը Հրաժարի Արտասահման Մնացած Իր Քաղաքացիներէն

Ատրպէյճանի ափուրջի հետ աշխատանքներու գծով պետական մարմին-կոմիտէն արտասահման բնակող իր քաղաքացիներուն դիմած է հայրենիք չվերադառնալու, իրենց հարազատներուն «Քորոնա» ժահրով վարակելու վտանգին չդիմելու, Ատրպէյճանի առողջապահութեան համակարգին լրացուցիչ բեռ չստեղծելու համար եւ խորհուրդ տուած է մնալ բնակած երկիրները:

Ըստ «Ազատիկի», այդ յայտարարութիւնը լուրջ անհանգստութիւն յառաջացուցած է արտասահման բնակող եւ ուսանող Ատրպէյճանցիներուն քով: Անոնք այդ գնահատած են որպէս հայրենիքի կողմէն իրենցմէ հրաժարելու եւ պատասխանատուութենէ խուսափելու գործողութիւն: Թերթը Պաքուի իշխանութիւններու այդ քայլը որակած է իսլամափոխութիւն, այն պարագային, երբ բոլոր պետութիւնները ամէն միջոց կը ձեռնարկեն իրենց քաղաքացիներուն հայրենիք վերադարձնելու, առողջութիւնն ու անվտանգութիւնը ապահովելու եւ հնարաւոր նպաստաւոր պայմաններ ստեղծելու համար:

## Երկու Ուղղութիւններով Հայաստան-Վրաստան Գնաճարի Փակուեցաւ

Կողմերու փոխադարձ համաձայնութեամբ Հայաստանն ու Վրաստանը որոշած են 14 Մարտէն սկսեալ 10 օրով ժամանակաւորապէս կասեցնել երկու երկիրներու միջեւ քաղաքացիներու տեղաշարժը: Այս մասին Ֆէյսպուքի իր էջին վրայ գրած է ՀՀ փոխ վարչապետ Տիգրան Ավինեան:



«Միաժամանակ, երկու երկիրները կ'ապահովեն հայրենիք վերադառնալու ցանկութիւն յայտնած քաղաքացիներին անարգել մուտքը իրենց երկիրը:

«Այս սահմանափակումները տարածուած են թրանսփորթի բոլոր տեսակներին վրայ:

«Սահմանափակումները չեն տարածուում բեռնափոխադրումների վրայ:

«Հացուած ենք բոլորիդ ներդրումները պատճառած անյարմարութեան համար: Համոզուած ենք՝ առկայ է համընդհանուր գիտակցում, որ այս քայլերը ձեռնարկուած ենք բացառապէս հանրութեան անվտանգութիւնն ապահովելու նպատակով», - գրած է Ավինեան:

### ԱՄՆ Արտաքին Գերատեսչութիւնը Յրապարակած է Հայաստանի Մասին Զեկոյցը



2019 թուականին Հայաստանի կառավարութիւնը քայլեր ձեռնարկած է ոչ միայն նախկին իշխանութիւններուն, այլեւ իր օրօք պաշտօններուն ու իրաւաստներուն ենթադրեալ չարաշահումները հետաքննելու եւ մեղաւորներուն պատժելու ուղղութեամբ, ըսած է Միացեալ Նահանգներու Արտաքին գերատեսչութիւնը մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան նուիրուած հերթական տարեկան գեկոյցը: Որպէս ըսուածին ապացոյց, Ամերիկայի արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւնը վկայաբերած է բարձրաստիճաններու նկատմամբ անցեալ տարի սկսուած քրէական գործերն ու դատավարութիւնները:

«Սեպտեմբերի 12-ին մեկնարկեց նախկին բարձրաստիճան պաշտօնեաների դատաքննութիւնը՝ պարզելու նրանց ենթադրեալ մասնակցութիւնը 2008-ի նախագահական ընտրութիւններէն յետոյ բանակը ցուցարարները դէմ հանելու գործում: Առաջադրուած են միշտ մեղադրանքներ՝ սահմանադրական կարգի տապալումից մինչեւ քորուփցիա եւ Մարտի 1-ի գործով ձեռք բերուած ապացոյցների կեղծում», - կը նշէ Արտաքին գերատեսչութիւնը, թուարկելով գործով անցնող բարձրաստիճան պաշտօնեաներու անունները, նախկին նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի գլխաւորութեամբ:

Ամերիկայի արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւնը միաժամանակ կը նշէ, որ 2008-ի ողբերգական իրադարձութիւններէն աւելի քան մէկ տասնամեակ անց, 2019-ի Յունիսին, Հայաստանի խորհրդարանը օրէնք ընդունեց 1 Մարտի տուժածներուն աջակցութիւն տրամադրելու մասին, կառավարութիւնն ալ այդ նպատակով 720 միլիոն դրամ, 1,5 միլիոն տոլար յատկացուց:

Անդրադառնալով անցեալ տրուած Հայաստանի մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան ոլորտին ներս արձանագրուած խախտումներուն, Արտաքին Գերատեսչութիւնը յատուկ առանձնացուցած է դատական համակարգի անկատարութիւնը, ընդգծելով՝ հասկանալի ինդիքներ կան արդարադատութեան անկախութեան հետ կապուած: «Թէեւ օրէնք երաշխաւորում է արդարադատութեան անկախութիւնը, համակարգը հիմնա-

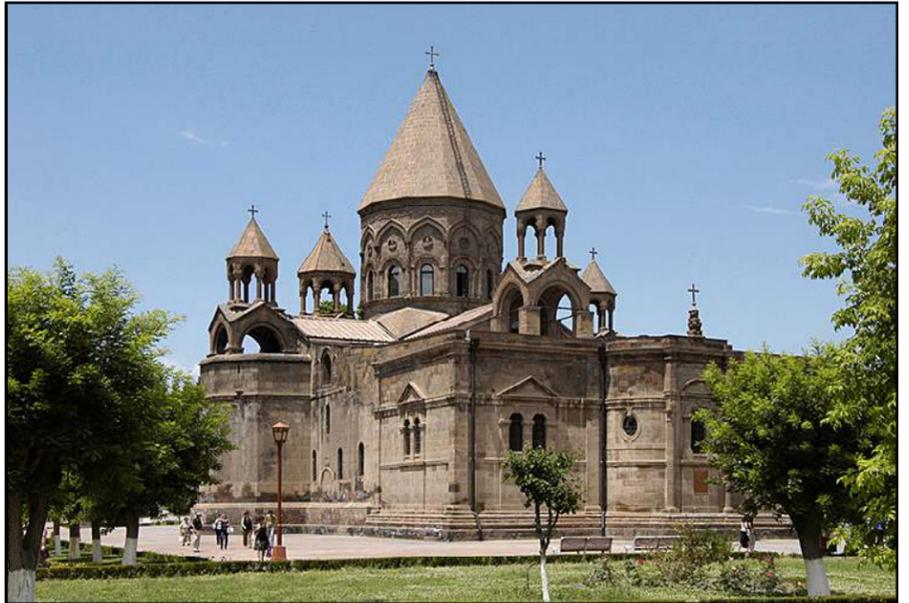
կանում իրեն անկախ ու անաչառ չի դրուելու», - կը փաստէ Արտաքին Գերատեսչութիւնը, աւելցնելով որ 2018-ի իշխանափոխութենէն յետոյ ալ, դատաւորներու նկատմամբ համատարած անպատահութիւն կը տիրէ, հասարակական կազմակերպութիւններն ալ կը նշեն, որ դատական համակարգի մէջ կան շատ պաշտօնեաներ, որոնք ծառայած են նախորդ իշխանութիւններուն, դատաւորներու կաշառակերութիւնն ալ կը մնայ մտահոգութեան առարկայ:

Զեկոյցը կը յիշեցնէ նաեւ դատարաններու դռները արգելափակելու, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի մայրեան կողմ, հաստատելով, թէ այդ ակնյայտօրէն արձագանգ էր նախկին նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանին կալանքէն ազատելու, Երեւանի առաջին ատենանի դատարանի որոշման: «Որոշ դիտորդներ այդ քայլը գնահատեցին որպէս ճշունք դատական համակարգի նկատմամբ», - կը նշէ գեկոյցը:

Ի դէպ, քորուփցիայի մասին. Արտաքին Գերատեսչութիւնը կը փաստէ, որ ժամանակին, Հայաստանը յայտնի էր բազմաթիւ ոլորտներու մէջ, անոնց կարգին, շինարարութիւն, հանքարդիւնաբերութիւն, խորհրդարան ու դատական համակարգ, առկայ համատարած քորուփցիայով: Թաւաշեալ յեղափոխութենէն յետոյ, պետական կառուցներու ու նախարարութիւններու մէջ քրէական գործեր չարուցուած են, ըստ դատախազութեան, 13 ամսուայ ընթացքին, իրաւապահները 110.5 միլիոն դրամի, մօտ 230 միլիոն տոլարի իւրացման, յափշտակութեան ու պաշտօնական դիրքի չարաշահման դէպքեր յայտնաբերած են, պիւտձէ վերադարձուած է 30 միլիոն դրամ, մօտ 63 միլիոն տոլար:

«Որոշ նախկին պաշտօնեաներ պատրաստակամութիւն են յայտնել պետութեանը փոխանցել իրենց սեփականութիւնը՝ թերեւս քրէական հետապնդումից խուսափելու համար», - կը փաստէ գեկոյցը, մէջբերելով իրաւապաշտպաններու մտահոգութիւնը, թէ անհրաժեշտ է, որ կառավարութիւնը առաւել թափանցիկ ներկայացնէ այդ պաշտօնեաներու հետ իր բանակցութիւններն ու քորուփցիայի դէմ պայքարը դարձնէ աւելի համակարգուած:

### Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Հայրապետական Յորդորը Կորոնավիրուսի Համաւարակի Առնչութեամբ



Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ,

Մտահոգութեամբ եւ աղօթքով ենք հետեւում կորոնավիրուսի համաւարակի շուրջ աշխարհում տեղ գտնող զարգացումներին: Այս դժուարին ժամանակներում, երբ մարդկութիւնը փոթորկուած է համաւարակի վտանգով, որից անմասն չէ Հայաստան աշխարհը, եւ խոովայոց է նաեւ մեր կեանքը, հայրաբար յորդորում ենք մեր հոգեւոր հայրերին եւ հաւատացեալ ժողովրդին՝ առաւելագոյն զգուշութիւն ցուցաբերել եւ խուսափել հանրային շփումներից եւ կուտակումներից:

Կոչ ենք ուղղում բոլորին՝ գործել անձնական եւ հանրային բարձր գիտակցութեամբ եւ պատասխանատուութեամբ ոչ միայն մեր անձերի, այլեւ միմեանց հանդէպ հոգածութեամբ՝ խորապէս ըմբռնելով, որ այս պահին իւրաքանչիւրի կեանքի անվտանգութիւնը նաեւ մեր անձնական պատասխանատուութիւնն է: Առ Աստուած ապահովութեամբ աղօթում ենք վարակուածների եւ մեկուսացուածների ապաքինման եւ հոգեւոր ամրութեան համար: Մեր բարձր գնահատանքն ու օրհնութիւնն ենք բերում զօրուգիշեր իրենց անսակարկ ծառայութիւնը մատուցող մեր բժիշկներին, ովքեր առաւելագոյն ջանքեր են ներդնում իրենց ծառայութեան մէջ՝ գործելով արտակարգ իրադրութեան պայմաններում:

Առկայ կացութեան շուրջ խորհրդակցելով մեր Եկեղեցու Նուիրապետական Աթոռների գահակալների հետ եւ ստեղծուած իրավիճակը այսօր քննարկելով հայաստանեան եպիսկոպոսների հետ՝ որոշեցինք.

Ա. Մինչեւ Աւագ Հինգշաբթի ընկած ժամանակահատուածի համար Եկեղեցիների ծառայութեան ժամեր սահմանել իւրաքանչիւր օր ժամը 9:00-ից մինչեւ 19:00-ը՝ հաւատացեալների անհատական այցելութիւնների ու առանձնական աղօթքների, ինչպէս եւ Սուրբ Հաղորդութեան եւ հոգեւոր միւս կենսական պահանջներին բաւարարման համար,

Բ. Սուրբ Պատարագի արարողութիւնները անցկացնել դռնփակ, առանց հաւատաւոր ժողովրդի մասնակցութեան՝ ըստ կարելիութեան տեղերում կազմակերպելով պատա-

րագների հեռասփուռմը,

Գ. Մաղկազարդի տօնին չեղարկել մանուկների օրհնութեան կարգը, Անդաստանի արարողութիւնը եւ ճիւղերի օրհնութիւնը կատարել առանց հաւատացեալների ներկայութեան,

Դ. Սուրբ Աստուածածնի Աւետման տօնին՝ Ապրիլի 7-ին, չկատարել մայրութեան բերկրանքին սպասող կանանց օրհնութեան կարգը, Ե. չկատարել Սգ Պսակի արարողութիւններ,

Զ. Ս. Մկրտութեան խորհուրդը կատարել խիստ անհրաժեշտութեան դէպքում (մկրտուողի հիւանդութեան պարագայում),

Է. յուղարկաւորութիւնների պարագային կատարել միայն Գերեզմանի կարգը՝ յորդորելով սպացեալներին ձեռնպահ մնալ յուղարկաւորութեան եւ հոգեհացի մարդաշատ հաւաքների կազմակերպումից:

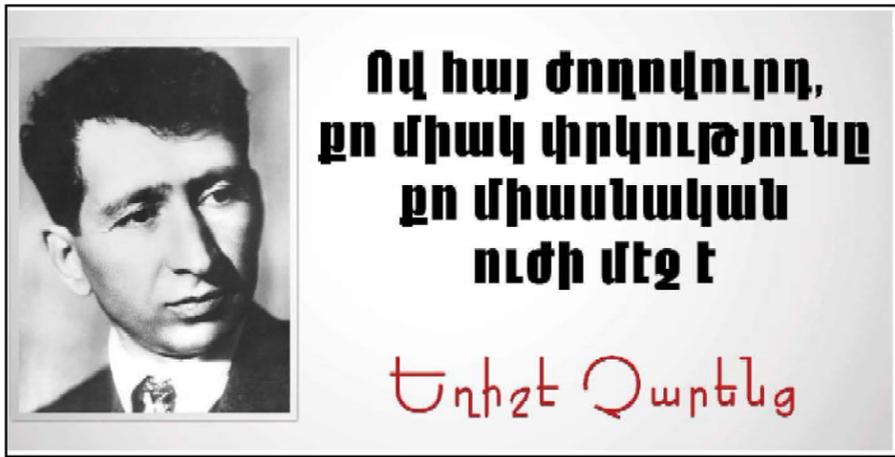
Սոյն որոշումները հրահանգելով եկեղեցական կառուցներին ի գործադրութիւն՝ առաջիկայ չորեքշաբթին՝ Մարտի 18-ը, յայտարարում ենք համազգային աղօթքի օր՝ հրաւիրելով իւրաքանչիւրին ժամը 19:00-ին իր գտնուելու վայրում իր առանձնական աղօթքով միանալու հոգեւոր դասին՝ հայցելով, որ Տիրոջ օգնականութեամբ աշխարհը եւ մեր ժողովուրդը ի գօրու լինեն միաբանութեամբ, փոխադարձ գորակցութեան ոգով յաղթահարելու այս փորձութիւնը:

Այս դժուարին պահին հարկ է սիրելիներ, միասնական կերպով համախմբուել եւ ամենայն աջակցութեան ցուցաբերել ՀՀ կառավարութեանն ու պատկան մարմիններին, խստօրէն հետեւել թելադրուող բոլոր հրահանգներին եւ իշխանութիւնների կողմից սահմանուած պահանջներին:

Մենք միասին՝ հանրային համերաշխութեամբ, քաղաքացիական եւ հոգեւոր բարձր պատասխանատուութեամբ ու գիտակցութեամբ եւ մեր Տիրոջ շնորհով ու ողորմածութեամբ կը յաղթահարենք նաեւ այս դժուարութիւնը: Կեանքը աստուածային պարգեւ է եւ ամենաթանկը, որին պէտք է հոգ տանենք միմեանց հանդէպ սիրով: Հիմա՛ է ժամանակը վկայելու մեր սիրոյ եւ միասնութեան մասին:

Տիրոջ օրհնութիւնը, շնորհն ու ողորմութիւնը

# Կարմիր Պոետը.Կեանքի' Պոետը Եղիշէ Չարենցի Ծննդեան Տարեդարձին Առթիւ - Մարտ 13, 1897



## ԱՒԵՏԻՍ ՈԱԶՄԻԿ

Եղիշէ Սողոմոնեանի (Չարենց) պարագային, ներքին է պոէտ բառը՝ բանաստեղծի փոխան, քանի իր այնքա՞ն նախընտրած կցանունն էր այդ, որ դարձած է անբաժանելի իր անունան կողքին՝

Ե՛ս եմ հիմա - մի պոետ. եւ իմ անունը - Չարենց -

Պիտի վառուի դարերում, պիտի լինի բա՛րձր ու մեծ:

13 Մարտին ծնաւ այդ կարսեցի մանուկը, որ աւելի ուշ իր անունը փայլատակեց հայոց երկնակամարին վրայ կեանքի գրեթէ բոլոր ոլորտներէն ներս եւ մարգարէանալով գրեց՝

Ես եկել եմ դարերից ու գնում եմ յաղթական

Պէպի դարերը նորից՝ դէպի վառուող Ապագան:

Արտակերտն անձնաւորութիւն մը, որ իր յախուռն ու կրքոտ նկարագիրով եղաւ իւրատիպ երեւոյթ մը իր ժամանակաշրջանին: Գուռնեղ տիպար մը, որ շարժեց հետաքրքրութիւնը ժողովուրդի բոլոր շերտերուն՝ պետականէն ու միկն ու բանուորը, գրականէն գիտնորականն ու քաղաքականը, կիներէն մինչեւ գրականագէտները: Յայտնուեցաւ զէն ի ձեռին որպէս կամաւոր՝ դէպի արեւմտեան Հայաստան եւ երբեմն բեմերու վրայ՝ որպէս գրականութեան ռահսորդ, բանտարկեալ մը՝ Երեւանի Ուղղիչ Տան մէջ, իր մէկ դատապարտելի արարքին համար եւ հայրենի պետական աւագանիին շփացած գրողը իր անուրանալի տաղանդին շնորհիւ: Քաղաքական հակառակորդներու դիմաց աննահանջ մարտիկ մը, հակախոհ գրչակիցներու նկատմամբ անխնայ ու խիստ, կծու կարմիր՝ յեղափոխութեան ջատագովութեան ընթացքին եւ թունդ հայրենասէր՝ Հայաստանի անհիւրընկալ սեւ պատերուն փարած: Միտոյ ամենայնզական փափկասիրտ սիրերգակը եւ սեռի հանդէպ բոցավառ ասպետ մը՝ տարփասէր տողերով եւ կրքագրգիւ պատկերներով: Ոգելից խմիչքի հանդէպ հանրածանօթ իր թուրութեամբ եւ ծխամոլ մը անտարակոյս: Իրապաշտ վէպի հիմնական դէմքերէն նաեւ: Գրական անկրկնելի տողերու եւ ասոյթներու վարպետ ու ինքնատիպ բառակերտիչ. հայրենի լեզուի ու բառագանձի հմուտ պե-

ղիչ: Հետեւաբար, ինչպէ՞ս տալ ամբողջական կերպարը Չարենցին. ո՞վ կրնայ լիակողմանիօրէն ներկայացնել լիարժէք Չարենցը որպէս մարդ, քաղաքացի, գրող, թարգմանիչ, խմբագիր, սերունդներու պատգամախօս, հայրենիքի երգիչ եւ դարերու դիմաց կանգնած կրանիթեայ անհատականութիւն: Չարենցը իր բոլոր կողմերով կեանքի բազմերես երեւոյթներն է հօր անհատի մը մէջ խտացած:

Կարմիր պոէտ: Կեանքի՛ պոէտ:

Ան հանձարեղօրէն գտած էր գաղտնիքը պատմութեան մէջ անջնջելիօրէն իր անունը դրոշմելու: «Եթէ կ'ուզես խօսքդ լսեն, ժամանակիդ շունչը դարձիր». եւ այս սկզբունքէն մեկնած իր կտակած գրական ժառանգութիւնը իր օրերու կեանքն է ու պատմութիւնը, ընկերային ու քաղաքական ելեւէջները, հոգեմտաւոր երեւոյթներու արտացոլանքը, պատմակերտիչ ցնցումները: Երբ պատերազմին դժիւնք բովէն կ'անցնէր՝ Մահուան Տեսիլով եւ Տանթէական Առասպելով կու տար այն՝ ինչ որ էր կեանքը: Երբ բանուոր դասակարգը կը փոթորկէր խելակորոյս կատաղութեամբ՝ Ամբոխները խելագարուածը կը դառնար հարագատ ու հրեղէն նկարագրութիւնը անոր: Հայոց պատմութեան ստուերոտ եւ պայծառ էջերը, ամօթալի եւ պանծալի դրուագները կը գտնէք անոր տողերուն մէջ՝ կարծէք ըլլար հմուտ վերլուծաբանը հայութեան անցեալի փառքին եւ կործանուած ու ցաքուցրիւ գահին: Միտոյ երգիչը այնքա՞ն խոնարհ եւ զգայուն կը գրէր մայրերու նուիրուած իր հրաշագեղ տողերը: Մատենագրութեան գիտակը եւ ժամանակակից գրականութեան սրտոտն մեկնաբանը իր ուշադրութեան առանցքին պահեց Նարեկացին ու Քուչակը, Սայաթ Նովան ու Թումանեանը, Մեծարենցն ու Բակունցը: Բայց եւ ունէր իր խօսքը՝ ապագային ուղղուած:

Ան սրտոտն բիբերով նկատելով որ ազգային աղէտ մը եղած է ներ-հայկական փեռեկումները, ականատեան ըլլալով պառակտումներու կործանարար հետեւանքներուն եւ կանխատեսելով անխուսափելի գալիքը, ոսկի պատգամ մը փոխանցած է գրելով՝ որ փրկու-

թիւնը կու գայ միայն հաւաքական ուժով: Հաւաքական գիտակցութիւնը ենթահողն է որեւէ յաջողութեան. մի գուցէ անխախտելի կանոնը հաւաքական նուաճումներու: Արդեօ՞ք ինքն ալ ի՛ր իսկ կենդանութեան գոհը չէր գրական-քաղաքական միջավայրի երկփեղկումներուն, միջակ ու ճղճիմ գրչակներու խժբժանքին եւ անուպայ հալածանքներուն: Ինք չվճարե՞ց գինը չարանեմ տարրերու՝ որոնք չէին հանդուրժեր անվիճարկելի հանձարը անոր: Վճարե՞ց եւ... կեանքի՛ գնով:

Երեւի կանխագագուց մը եւս կը տանջէր գինք: Հայրենիքը լքող, հայրենիքէն չուող շարան շարան երամները: Հայրենասիրութեան անկում մը նկատած ըլլալու է ան՝ երբ մեկնով կը քանդակէր հայ բանաստեղծութեան անմահ աղօթքներէն մին՝ Ես իմ Անուշ Հայաստանի, ուր գմայլելի տաղաչափութեամբ ու հատիկ հատիկ բառերով գեղակերտ սկիհը կը սարքէր հայ գրականութեան շքեղակերտ խորանին: Եւ սիրելի հայրենիքը՝ իր նայիրեան աղջիկներով, ողբանուագ սագը, վիշապաձաճն բուքը, մութ խրճիթները, երկաթագիր գիրքերը եւ անհաս Մասիս սարը: Այս քերթուածը քայլերգի համարժէք տարողութիւն եւ հնչեղութիւն ստացաւ Հայաստանի եւ ի սփիւռս աշխարհի հայութեան մօտ եւ բեմերուն վրայ: Անոր հոգեզմայլ

երածշտութիւնը առաւել՝ սլացք տուաւ անոր խօսքին ու նպատակին ուժգնութեան:

Ապագայատեսիլ գրողն էր կեանքի Պոէտը որ հակառակ Երկիր Նայիրի ապրած արհաւիրակ օրերուն, չարատեւ ճգնաժամերուն եւ չարագոյ հարուածներուն, տրորեց յուսահատութեան դոյզն խարխափումն անգամ: Տեսաւ պայծառ ապագան: Եւ մի՞թէ գրողի մը հիմնական առաքելութիւնը յոյսի ներշնչումը չէ, ժողովուրդին մօտ լաւատեսութեան սերմերը ուռճացնելը չէ, հաւատքով ու յոյսով վաղուան սերունդները գինավառելը չէ: Այդ վեհ առաքելութիւնը կատարեց յանձնառու քաղաքացի Չարենցը եւ անկասկած, այնքա՞ն կարիքը կայ այս օրերուն Չարենցի հոգեշահ եւ օգտաւէտ պատգամներուն, երբ գանգուածներ դարձած են ուղեկորոյս, անտարբեր, ապագային եւ հայրենախոյս:

Հայաստանի մէջ ամենաշատ հոլովուող անուններէն է ան՝ թանգարանի փողոցներ ու արձաններ, քաղաքէ գիրքեր ու տուն-թանգարան ու դրամանիչ: Որովհետեւ Չարենց ոչ միայն իր ժամանակին շունչն էր, այլեւ՝ այսօրուան ու վաղուան: Դարերէ եկած ու դարեր խոյացող տիտանն է Եղիշէ Չարենց, որ Նախախնամութիւնը հայութեան պարգեւեց 1897 Մարտ 13-ին:

Մտնուդդ շնորհաւոր Կարմիր Պոէտ. Կեանքի՛ Պոէտ:

## Լոս Անճելըսում ԳԳ Գլխաւոր Հիւպատոսութիւնը Ժամանակաւորապէս Դադրեցնում է Քաղաքացիների Ընդունելութիւնը



Յարգելի հայրենակիցներ,  
Հաշուի առնելով ԱՄՆ-ում կորոնավիրուսի ( COVID-19) տարածման բարձր դինամիկան - քաղաքացիներին ռիսկային շփումներից պաշտպանելու անհրաժեշտութիւնը՝ ս.թ. Մարտի 16-ից Լոս Անճելըսում ՀՀ գլխաւոր հիւպատոսութիւնը քաղաքացիների հիւպատոսական ընդունելութիւնը ժամանակաւորապէս իրականացնելու է միայն նախնական գրանցման (ժամադրութեան) դէպքում:

Այդ իսկ պատճառով խնդրում ենք նախապէս կապ հաստատել գլխաւոր հիւպատոսութեան հետ՝ ուղարկելով Ձեզ անհրաժեշտ ծառայութիւնների մասին հարցումը էլ-փոստի հետեւեալ հասցէին laconsul@mfa.am, consulateam@gmail.com՝ նշելով Ձեր բջջային համարը: Ձեր նամակը կուսումնասիրուի գլխաւոր հիւպատոսութեան կողմից եւ յետագարձ կապ կհաստատուի էլեկտրոնային նամակի կամ զանգի միջոցով:

Առաւել հրատապ հարցերի դէպքում կարող էք օգտուել գլխաւոր հիւպատոսութիւնում բացուած շուրջօրեայ թեժ գծից:

Յիշեցնում ենք, որ ներկայացուած փոփոխութիւնները միտուած են քաղաքացիների առողջութեան պահպանութեանը եւ կրելու են ժամանակաւոր բնոյթ:

ՀՀ գլխաւոր հիւպատոսութիւն  
Լոս Անճելըս

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք  
**«Մասիս» Շաբաթաթերթին**  
Tel: (626) 797-7680  
Massis2@earthlink.net

# Պատմութեան Շարունակականութիւնը

«Ես թուրքիացի եմ, քաղաքացի մութրքիոյ Գանրապետութեան: Երկրորդ՝ հայ եմ: Առաւել եւս, մութրքիոյ հայ հաւաքակազմութեան մէկ մասնիկը ըլլալով հանդերձ, միաժամանակ Գայաստանի եւ աշխարհատարած հայկական սփիւռքին բարոյական մէկ մասնիկն եմ, անոնց ցեղակիցն եմ»:

ՀՐԱՆՂ ՏԻՆՔ



ԴՊԿՏ. ՀՐԱՆՂ ԳԵՊԵՏԵԱՆ

Պատմութիւնը հաշուեն է: Այս պարագային՝ Թուրքիոյ հաշուեն, եւ երեւի՝ պոլսահայ իրականութեան: Եւ ասիկա հաշուն հարուստ պատմութիւններէն մէկն է՝ նկատի ունենալով, որ հայկական Պոլիսը որքան մեծ աւանդ ստեղծած է հայկական գրական, մշակութային, կրթական եւ ազգային ժառանգութեան մէջ:

Պոլիս, 12-17 Յունուար 2020: Հայկական Պոլիսը այնքան «լեցուն» է, որ ձանձրանալու ժամանակ չկայ: Ինչ խօսք, որ նոյնքան նաեւ կարելի է յազնալ անկէ: Անկախ՝ թէ որքան յաճախակաւ ստեղծուած է, որ այցելած ես այդտեղ, բայց միշտ «հարստութիւն» մը կայ հոն եւ հայկական շունչ, որ պիտի ուզես տեսնել եւ ընկալել:

Բերայի հայ աւետարանական եկեղեցին առաջին հայ աւետարանական եկեղեցին է, որ հիմնուեցաւ

թիւնս քաջալերանք է, բայց նաեւ՝ կորով տալու փորձ, որ իրենք մինակ չեն:

Հրանդ Տինքի «Յիշատակի տունը» եւ իր «Ակօս» թերթի նախկին գրասենեակին մէջ զգացական, բայց նաեւ վաւերական պատմութիւն է: Արդէն շէնքի մոտաքին՝ գետինը, կայ յիշատակի գրութիւն մը, թէ՛ «Այստեղ սպաննուեցաւ Հրանդ Տինքը»: Եւ իւրաքանչիւր նկար, խօսք, գրութիւն եւ վաւերագրական ժապաւէն՝ Հրանդ Տինքի մասին, պատմութիւնն է հաշուն, որ պայքարած է իր ինքնութեան եւ արժանահաւատութեան համար: Հրանդ կը գիտակցի, որ երկրին քաղաքացին է՝ «քաղաքացին Թուրքիոյ Հանրապետութեան, բայց գիտէ նաեւ, որ ինք, հայ է»: Այն հայը, որ անջատուած չէ իր հայրենիքէն եւ ո՛չ ալ իր ցեղակիցներէն, որոնք աշխարհով մէկ տարածուած են: «Միաժամանակ Հայաստանի եւ աշխարհատարած

սրահը: Հոն են մեր բոլոր «մեծերը»: Իրենց նկարներով: Բայց նաեւ հոն են անոնց հոգին ու շունչը, որոնք ապրած են ու տակաւին կ'ապրեցնեն: Ինչպէս նաեւ՝ մշակութային-գրական այն մեծ ժառանգութիւնը, որ ձգեցին մեզի՝ իւրաքանչիւր հայուն: Երուխանը, Միսաք Մեծարեցը, Արամ Հայկազը, Արշակ Չօպանեանը՝ բոլորը... Բայց սրահին անկիւնը մասունքի մը նման պահուած է կոմիտաս վարդապետին դաշնակը: «Մեծ հանդիսութեամբ յիշատակեցինք կոմիտասի ծննդեան 150-ամեակը», ըսաւ Սիլվան:

Նախալի Պաղտատը, Տիանա Պուլտուքը եւ Մուրազ Սարանկիլը կեդրոնական վարժարանին մէջ հայերէնի ուսուցիչներն են: Երեքն ալ՝ երիտասարդ հայրեր, որոնք մեծագոյն նուիրուածութեամբ կը սորվեցնեն մայրենին: Քաջալերական էր տեսնել, որ երիտասարդ ուժեր ստանձնած են մայրենիով դաստիարակութիւնը: Խօսեցանք մայրենիի դասաւանդումին եւ հայոց լեզուի խօսակցութեան նահան-

ըսել», ըսաւ ան՝ նոյն ժպիտը եւ ուրախ տրամադրութիւնը դէմքին վրայ: Ռոպէր Հատտէճեան հաղորդական մարդ է, եւ իր հաղորդականութեան մէջ շատ բան կայ սորվելիք: Պէտք է սորվել մեր երէց սերունդի ներկայացուցիչներուն փորձառութիւնէն եւ անոնց տեսադաշտերէն:

Արա Գոչունեանը երիտասարդ հայ մտաւորական-խմբագիր է, որ լաւապէս կը դրսեւորէ նոր սերունդի եւ ազգային ինքնութեան ու առաքելութեան կառչելու գիտակցութիւնը: Ան ժառանգորդն է հայկական օրաթերթի մը՝ «Ժամանակ»-ին եւ անոր աւելի քան հարիւր տարիներու աւանդին, օրաթերթ մը, որ մեծ ներդրում ունեցած է հայկական մամուլի եւ հրատարակագրութեան պատմութեան մէջ՝ Թուրքիա եւ աշխարհով մէկ: Եւ Արայի համար եթէ կան մարտահրաւէրներ, բայց հայ ինքնութիւնը եւ անոր պատմութեան շարունակականութիւնը վեր են ամէն տեսակի հաշուարկէ եւ գրականէ: Այս իմաստով, Արան կե-



ջին ու հայապահպանումին եւ տակաւին տարբեր մարտահրաւէրներու մասին՝ Թուրքիոյ իրականութիւններուն լոյսին տակ: Յստակ է, որ Թուրքիոյ մէջ հայ ըլլալը ունի իւրաքանչիւր ինքնուրուի: Եւ ճիշդ չէ Թուրքիոյ հայկական իրականութեան նայիլ մեր արտաքին աշխարհի ըմբռնումներէն եւ պրիսմակէն: Տարբեր է շատ բան: Կեանքը, մթնոլորտը, կացութիւնը, պայմանները, տուեալները եւ տակաւին՝ քաղաքական-ընկերային կարգավիճակները: Խօսեցանք այս բոլոր երեւոյթներուն մասին: Բայց այդ բոլոր իւրաքանչիւր ինքնուրուի եւ տարբերութիւններուն մէջ Նախալին էր, որ իր երիտասարդ վճռական հայեացքով դրաւ իր համոզումը. «Բայց հայ ենք»:

«Հայ մամուլէն մինչեւ այսօր տակաւին չեմ կշտացած»:

Ռոպէր Հատտէճեանը ունի երկար տարիներու վաստակ՝ իբրեւ խմբագիր, գրող ու հրատարակագիր՝ «Մարմարա»-ի: «Արդէն իննսուն տարիքը անցայ, ըսաւ ան: - Ֆիզիքականս ատենը մէջ մը կը յիշեցնէ իմ տարիքս», ժպիտը իր դէմքին եւ ուրախ տրամադրութեամբ մը շարունակեց իր գրոյցը: Ռոպէր Հատտէճեանը շատ երկար ճամբայ կտրած է հայ մամուլի եւ հրատարակագրութեան առաքելութեան մէջ: Շատ ապրած եւ տեսած է... Բայց մանաւանդ ակաւնատես եղած է Թուրքահայ իրականութեան եւ անոր բոլոր մտահոգութիւններուն: Ան կը գիտակցի, որ Թուրքիոյ մէջ հայ ըլլալը դիւրին չէ: Բայց «կարելի է միտքը եւ մտանքով թիւնդ տարբեր ձեւերով արտայայտել ու վերջաւորութեան ըսել այն, ինչ որ կ'ուզէիր

ցած է ամուր պատնէշի վրայ:

«Հայ կաթողիկէ համայնքը կը հաշուէ մօտաւորապէս երկու հազար հինգ հարիւր մարդ»: Գերապայծառ Լեւոն Ջէքիեանն է Թուրքիոյ մէջ հայ կաթողիկէ համայնքի առաջնորդը: «Մեծամասնութիւնը կ'ապրի Պոլսոյ մէջ», ըսաւ ան: Գերապայծառ ծանօթ կղերական է, բայց նաեւ մտաւորական մարդ, որուն իմաստասիրական-փիլիսոփայական ու աստուածաբանական վաստակը մեծ է: Կրթական գործին կառչած է եւ կը հաւատայ հայ դպրոցին առաքելութեան՝ Թուրքիոյ մէջ թէ՛ այլուր: Հայ կաթողիկէ համայնքը Թուրքիոյ մէջ ունի պատմութիւն՝ միջին դարերէն սկսեալ: Եւ գերապայծառը այդ նոյն պատմութեան շարունակականութեան հաւատարմութեան: Եւ կառչած՝ անոր առաքելութեան:

«Այս հիւանդանոցը քաղաքին լաւագոյններէն է»: Թուրք վարորդն էր, որ գիտ Սուրբ Փրկիչ հիւանդանոցէն հասցուց պանդոկ: «Հայկական է եւ բժշկական շատ լաւ կարելիութիւններ ունի», եզրակացուց ան, երբ ինքնաշարժին վար իջայ:

Սուրբ Փրկիչը միայն հիւանդանոց չէ: Անիկա պատմութիւն է, որ տակաւին կ'ապրի եւ կը վկայէ: Թանգարանը, եկեղեցին, բժշկական սարքաւորումները, տարեցնորու պատսպարանը եւ տակաւին՝ գեղեցիկ պարտէզները: Հայուն պատմութիւնը կերտած բոլոր հայ պէյերը եւ ամիրաները իրենց նկարներով կը լեցնեն հայու հոգին: Կը նայիս իւրաքանչիւր նկարին եւ կըրնաս տեսնել անոնց տեսիլքը,



նոյն շարժումի ստեղծումէն անմիջապէս ետք՝ Յունուար 1846-ին, Պոլիս: Եկեղեցին կը պահէ իր հին եւ երբեմնի կառուցը, ինչպէս որ հիմնուած էր: Այս իմաստով, կ'ապրիս պատմութիւնը իր ամբողջութեան մէջ: Եկեղեցի յաճախող հաւատացեալներուն թիւը նուազած է գաղթի ու ճամբորդութիւններու պատճառով, բայց կայ տակաւին առաքելութեան կառչելու յանձնառութիւնը: Սոնա Էօզբենպէ եկեղեցուց քարոզիչն է: Եթէ պաշտամունքը երկրեզու է՝ հայերէն եւ թուրքերէն, բայց, ինչ խօսք, որ հոգին հոն է... հայութեան մէջ: Ունին կարօտը հաղորդակցութեան, եւ ի մասնաւորի՝ դուրսի գաղութներուն հետ: Կրնայի տեսնել, թէ իմ այցելու-

սփիւռքի բարոյական մէկ մասնիկն եմ, անոնց ցեղակիցը»:

# Forbes-ը Գիւմրին Ընդգրկած Է Գարնան Այցելելու Համար Ամենագեղեցիկ Վայրերու Ցանկին Մէջ



«Փորպը» ամերիկեան հեղինակաւոր պարբերականը կազմած է 17 ամենագեղեցիկ վայրերու ցանկը, ուր կարելի է մեկնել գարնան, ընդգրկելով նաեւ Գիւմրին: Ըստ «Արմենպրես»-ի, ցանկը կազմուած է զբօսաշրջութեան ոլորտի փորձագէտներու կարծիքներու հիման վրայ:

«Գերմանիայէն եւ Յունաստանէն դէպի Գիւմրի օդանաւային ընկերութիւններու նոր չուերթներուն մէջ, Հայաստանի երկրորդ քաղաքը, վերջապէս, յայտնուած է ուշադրութեան կեդրոն եւ այլեւս չի ասոցացվում առընչուի միայն 1988-ի Սպիտակի երկրաշարժի հետ: Գարունը ֆանտաստիք բացառիկ ժամանակ է Գիւմրի այցելելու համար, երբ խիստ ձմեռները կը հանդարտին եւ քաղաքը կը լեցուի

ծաղիկներով ու բոլորը կը պատրաստուին Ձատիկի տօնին, որ կը նշուի հիւթեղ միդրգերով եւ փլաւի առատ փսեսներով: Գիւմրին յայտնի է իր կոլորիտով երանգներով ու մշակութային հաստատութիւններով, համեղ ուտեստներով եւ հիւմորով գիւմրեցիներով», - ըսած է յօդուածը:

Յօդուածի հեղինակը խորհուրդ կու տայ Գիւմրիի մէջ համտեսել տեղի պանրիաշը՝ պատրաստուած պանրի է եւ լաւաշէ:

«Փորպը»-ի 17 ամենագեղեցիկ վայրերու ցանկին վրայ ներառուած են նաեւ Լոնտոնը, Վանքովը, Թիֆլիսը, Մեքսիք, Ինչպէս նաեւ Մարոքի, Իսլանտայի, Փաքիստանի, ԱՄՆ-ի եւ Փերուի շարք մը քաղաքներ:

## Պիտի Ստեղծեն Նոր Հնարաւորութիւններ

Շարունակուած էջ 1-էն

տունը կը ցուցաբերեն համապատասխան աջակցութիւն դրամատուներուն եւ ընդհանրապէս տնտեսութեանը: Ի հարկէ, մենք հիմա նաեւ քննարկում ենք, թէ ինչ միջոցներ պէտք է ձեռնարկենք տնտեսական անխուսափելի դժուարութիւնները յաղթահարելու համար: Բայց ուզում եմ պարզաբանել, որ մենք մեր խնդիրը չենք ձեւակերպել, որ պէտք է տնտեսական դժուարութիւնները յաղթահարենք, մենք մեր խնդիրն այլ կերպ ենք ձեւակերպել՝ պէտք է պատրաստ լինենք օգտուելու համաշխարհային տնտեսութեան մէջ տեղի ունեցող անխուսափելի փոփոխութիւններից», - նշեց վարչապետը:

Նիկոլ Փաշինեանի համաձայն, կառավարութեան հաշուարկներով, համաշխարհային տնտեսա-

կան գործընթացներու հետեւանքով շուրջ 2 թրիլիոն տոլարի Համախառն ներքին արդիւնքի (ՀՆԱ) համաշխարհային անկում կը սպասուի: «Սա մի կողմից վատ է, բայց նաեւ նշանակում է, որ համաշխարհային շուկայում շուրջ 2 թրիլիոնի ազատուած դաշտ է գոյանալու: Եւ մեր ամբողջ քաղաքականութիւնը պէտք է ուղղուած լինի նրան, որ տնտեսական ազատուած դաշտում Հայաստանի պիզնէսը մեծացնի իր ներկայութիւնը: Եւ ճգնաժամը ոչ միայն հարցեր է բերում, այլ բացում է հնարաւորութիւններ: Մեր ռազմավարական մօտեցումը պէտք է լինի հետեւեալը՝ այս դժուարութիւնները մեզ համար բացում են նոր հնարաւորութիւններ, եւ մենք պէտք է կենտրոնանանք այդ հնարաւորութիւններից օգտուելու օրակարգի վրայ», - աւելցուց Փաշինեան:

## 4 Փակ Սահմանից Խուճապ

Շարունակուած էջ 2-էն

կուճներն էլ կարելի է բացատրել, որ մինչ այդ մաքսային որոշ ընթացակարգ կար, իսկ հիմա նաեւ առողջապահական ընթացակարգ են անցնում: Սա էլ ամէն մեքենայի հետ կապուած երկարացում է գործընթացը», - «Առաջին Լրատուական»-ի հետ զրոյցում ասաց նա:

Մեր գրուցակցի դիտարկմամբ՝ կարելի է, որ քաղաքացիներն իրենց երկրում մնան առաջիկայ շաբաթների ընթացքում ու վարակի աղբիւր չզառնան. «Վրաստանում առաջին դէպքերը գրանցուեցին Իրանից Ադրբեջանով վերադարձած քաղաքացիների միջոցով: Առաջին արդէն ապաքինուել է, երկրորդի թեստի արդիւնքն էլ բացասական եղաւ: Երկրորդ անձի հետ կապուած էլ նորից սպասում են երկրորդ թեստի արդիւնքներին: Եթէ նա էլ բուժուի՝ կը նշանակի, որ այսօր 33-ի հասած վարակուածների թիւը կը կրճատուի: Վրաստանն ունի համապատասխան պայմանաւորուածութիւն, որ փակուեն Հայաստանի, Ադրբեջանի, Ռուսաստանի հետ սահմանները, Թուրքիայի հետ Սարփիի անցակէտը: Այս ամէնը միտուած է կորոնավիրուսի դէմն առնելու ու լոկալիզացնելու հիւանդներին, նրանց բուժման հարցերը լուծելուն: Ես լուրջ խնդիր չեմ տեսնում»:

Ինչ վերաբերում է 4 փակ սահմանների դէպքում պատերազմի հնարաւոր սաւանակաւորութեանը, Մելիքեանն ասաց. «Ոչ մի բան չի

կարելի չհաշուարկել: Բայց պէտք է նաեւ հասկանանք, որ Ադրբեջանում եւս վարակուածներ կան, Իրանի հետ աւելի ուշ է սահմանափակումներ մտցուել, ու կարող է աւելի լուրջ վտանգներ լինեն: Այն երկրորդ, որն այս ծանր վիճակում ազրեսիայի դիմի, շատ լուրջ հաշուարկներ պէտք է անի: Քիչ հաւանական է, բայց ամէն ինչ պէտք է հաշուարկել ու ամէն ինչի պատրաստ լինել»:

ՄԱՀՀԻ փորձագէտ Արմէն Վարդանեանն «Առաջին Լրատուական»-ի հետ զրոյցում ասաց՝ բեռնափոխադրումների համար սահմանը չի փակուել, ուստի իրավիճակը կրիտիկական չէ. «Իհարկէ, տուրիստական հոսքերն են նուազելու, որը նոյնպէս տնտեսութեան վրայ ազդեցութիւն կ'ունենայ: Մեզ անհրաժեշտ ապրանքներն այդուհանդերձ Հայաստան կը մտնեն՝ խուճապի կարիք չեմ տեսնում»:

Վարդանեանի դիտարկմամբ՝ Ադրբեջանում էլ իրավիճակը բարւոք չէ, նա էլ սահմանները փակելու որոշում ունի, ուստի դժուար թէ գնայ արկածախնդրութեան. «ադրբեջանը Իրանի հետ է փակել սահմանը, Թուրքիայի հետ Նախիջեւանի տարածքում: Տարածաշրջանում փակ սահմաններ են, դժուար թէ նման արկածախնդրութիւն լինի»:

Փորձագէտի կարծիքով՝ իրավիճակն ինչ-որ չափով արտասովոր է, բայց խուճապի կարիք չկայ: «Իշխանութիւններն ամբողջութեամբ վերահսկում են իրավիճակը», - եզրափակեց նա:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

## Պատմութեան Շարունակականութիւնը

Շարունակուած էջ 7-էն

բայց մանաւանդ՝ անոնց հաւատքը: Հաւատքը՝ հայուն պատմութեան: Հայու կեանքը ապրելու, գոյատեւելու եւ անոր պատմութեան շարունակականութեան: 1830 թուականին հիմնուած, բայց եւ այնպէս ամուր կառուած՝ կը շարունակէ այս հիւանդանոցը՝ կերտելու համար հայուն պատմութիւնը:

Հայուն պատմութիւնը: Իմ եւ մեր իւրաքանչիւրին պատմութիւնը: Կը փորձեմ ապրիլ Հրանդ Տինքի «Յիշատակի տուն»-ը: Ինք չկայ: Բայց կայ իր «տուն»-ը՝ իր կեանքը: Իր ապրած իւրաքանչիւր փորձառութիւնը, որ կերտած է պատմութիւնը... Հայուն պատմութիւնը:

Եթէ Հրանդ Թուրքիոյ քաղաքացին է, ես ալ Լիբանանի եւ Կիպրոսի քաղաքացին եմ: Եւ չեմ ալ գիտեր, թէ իմ երկրային կեանքիս մէջ պիտի ստանամ երրորդ քաղաքացիութիւն:

Բայց կը շարունակեմ: Եւ Հրանդը՝ «Հայ եմ...»: Ու տակաւին Նաթալին՝ «Բայց հայ եմ...»: Եւ իւրաքանչիւր պատմութիւն, որ տեսայ եւ ապրեցայ Պոլսոյ մէջ... «Հայ

եւ հայկական էր»:

Եւ եթէ տակաւին լիբանանցի ու կիպրացի եմ, բայց «հայ եմ», եւ բոլորս հայ ենք: Եւ մեր բոլոր «տարբերութիւններուն» մէջէն՝ «օտար» չենք: Այլ բոլորս ալ «Հայաստանի ու Արցախի եւ աշխատարած հայկական սփիւռքի բարոյական մէկ մասնիկն ենք, ցեղակից ենք»:

Եւ այս «մասնիկ»-ը՝ «ցեղակցութիւն»-ը, իմ-մեր եւ հայուն պատմութիւնն է, որ կը շարունակուի եւ պիտի...

Հայկական մտահոգութիւնները շատ են: Մարտահրաւէրները՝ բաւական: Պոլիս ու տակաւին քիչ մը ամբողջ հայկական իրականութեան մէջ:

Բայց կայ պատմութեան շարունակականութիւնը: Իմ եւ իւրաքանչիւր հայու պատմութեան շարունակականութիւնն է: Եւ պիտի շարունակուի, որովհետեւ...

Բոլորս հայ ենք: Պոլիս եւ աշխարհով մէկ:

Եւ հայուն պատմութեան շարունակականութիւնը կը յաջողի, երբ բոլորս կը շարունակենք ապրիլ գիտակցութիւնը,

Որ՝ «հայ ենք...»:

**ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ**  
 ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)

**ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ**  
 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104  
 (626) 797-7680

 NATIONAL NOTARY ASSOCIATION  
 NOTARY PUBLIC

MEMBER

**Garine Depoyan**

626-755-4773  
 554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106  
 ghdepoyan@gmail.com